

LIETUVOS RESPUBLIKOS
GERIAMOJO VANDENS TIEKIMO IR NUOTEKŲ TVARKYMO ĮSTATYMO NR. X-764
1, 3, 6, 7, 9, 10, 12, 16, 19, 20, 22, 23, 29, 30, 32, 33, 35 IR 37 STRAIPSNIŲ,
DEŠIMTOJO SKIRSNIO PAVADINIMO, PRIEDO PAKEITIMO IR ĮSTATYMO
PAPILDYMO 19¹ IR 39¹ STRAIPSNIAIS
ĮSTATYMAS

2026 m. d. Nr.
Vilnius

1 straipsnis. 1 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 1 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„1 straipsnis. Įstatymo tikslas

1. Šio įstatymo tikslas – nustatyti geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų teikimo, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo organizavimo ir planavimo bendruosius reikalavimus, kad būtų išvengta neigiamo poveikio **aplinkai** ir žmonių sveikatai ir ~~aplinkai, užtikrintas nepertraukiamas geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų teikimas, užtikrinta visuomenės poreikius atitinkanti geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtra, sudarytos sąlygos visiems fiziniams ir juridiniams asmenims gauti saugos ir kokybės reikalavimus atitinkantį geriamąjį vandenį ir nuotekų tvarkymo paslaugas arba turėti galimybę individualiai apsirūpinti geriamuoju vandeniu ir (arba) individualiai tvarkyti nuotekas. laikantis koncepcijos „Viena sveikata“, kaip suprantama 2022 m. lapkričio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente [\(ES\) 2022/2371](#) dėl didelių tarpvalstybinio pobūdžio grėsmių sveikatai, kuriuo panaikinamas Sprendimas [Nr. 1082/2013/ES](#), kartu laipsniškai mažinant šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) kiekio išmetimą iki tvaraus lygio, gerinant nuotekų surinkimo ir valymo veiklos energijos balansą ir padedant pereiti prie žiedinės ekonomikos.~~

2. Šiuo įstatymu siekiama užtikrinti nepertraukiamą geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų teikimą, visuomenės poreikius atitinkančią geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtrą, sudaryti sąlygas visiems fiziniams ir juridiniams asmenims gauti saugos ir kokybės reikalavimus atitinkantį geriamąjį vandenį ir nuotekų tvarkymo paslaugas, naudotis sanitarijos paslaugomis arba turėti galimybę individualiai apsirūpinti geriamuoju vandeniu ir (arba) individualiai tvarkyti nuotekas.“

2 straipsnis. 3 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 3 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Aglomeracija – urbanizuotose ar urbanizuojamose teritorijose esanti viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorija ar jos dalis, kurioje susidaro ~~ar gali susidaryti 2-0001 000~~ ir daugiau gyventojų ekvivalento atitinkanti tarša ir kurioje geriamasis vanduo tiekiamas ar numatomas tiekti centralizuota geriamojo vandens tiekimo sistema arba išgaunamas individualiai, o susidarančios ar galinčios susidaryti nuotekos surenkamos centralizuotomis nuotekų surinkimo sistemomis arba sutvarkomos nuotekų valymo (arba) kaupimo įrenginiais.“

2. Papildyti 3 straipsnį 2¹ dalimi:

„2¹. Apkrova – organinių biologiškai skaidžių medžiagų kiekis, matuojamas kaip komunalinių nuotekų biocheminis deguonies suvartojimas per 7 paras (BDS7) ir išreiškiamas

gyventojų ekvivalentu, arba bet kokio teršalo ar maisto medžiagos kiekis, išreiškiamas masės vienetais per tam tikrą laiką.“

3. Papildyti 3 straipsnį 3¹ dalimi:

„3¹. Atskiroji kanalizacija – centralizuotosios nuotekų surinkimo sistemos vamzdynas, skirtas buitinėms nuotekoms arba gamybinėms nuotekoms, arba buitinių ir gamybinių nuotekų mišiniui, arba paviršinėms nuotekoms atskirai surinkti ir transportuoti.“

4. Papildyti 3 straipsnį 7³ dalimi:

„7³. Gamybinės nuotekos – nuotekos, išskyrus buitines ir paviršines nuotekas, išleidžiamos iš vietų, naudojamų prekybos arba pramonės ar ekonominei veiklai vykdyti.“

5. Papildyti 3 straipsnį 7⁴ dalimi:

„7⁴. Gamtinė aplinka – aplinkos dalis, apimanti paviršinius ir požeminius vandens telkinius, gruntą ir žemės gelmes.“

6. Pakeisti 3 straipsnio 10 dalį ir ją išdėstyti taip:

„10. Geriamojo vandens apskaitos prietaisai – abonentų ir (arba) vartotojų sunaudoto geriamojo vandens kiekio matavimo priemonės, **įskaitant išmaniuosius geriamojo vandens apskaitos prietaisus**, kurioms taikomas teisinis metrologinis reglamentavimas ir pagal kurių rodmenis atsiskaitoma su geriamojo vandens tiekėju ir nuotekų tvarkytoju arba viešuoju geriamojo vandens tiekėju ir nuotekų tvarkytoju, arba regioniniu viešuoju geriamojo vandens tiekėju ir nuotekų tvarkytoju, arba garantiniu geriamojo vandens tiekėju ir nuotekų tvarkytoju už sunaudotą geriamąjį vandenį.“

7. Pakeisti 3 straipsnio 18 dalį ir ją išdėstyti taip:

„18. Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų bazinė kaina – ~~penkerių~~ 3–5 metų reguliavimo laikotarpiui, **kurią pasirenka geriamojo vandens tiekėjas ir nuotekų tvarkytojas arba viešasis geriamojo vandens tiekėjas ir nuotekų tvarkytojas, arba regioninis viešasis geriamojo vandens tiekėjas ir nuotekų tvarkytojas arba garantinis geriamojo vandens tiekėjas ir nuotekų tvarkytojas**, nustatyta geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų (išskyrus paviršines nuotekas) tvarkymo paslaugų kaina, apskaičiuota pagal Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos patvirtintą geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainų nustatymo metodiką, antraisiais, trečiaisiais, ketvirtaisiais ir penktaisiais jos galiojimo metais taikoma perskaičiuojant geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo paslaugų kainą.“

8. Pakeisti 3 straipsnio 21 dalį ir ją išdėstyti taip:

„21. Individualiojo nuotekų tvarkymo įrenginiai – inžineriniai įrenginiai **neprijungti prie centralizuotosios nuotekų surinkimo sistemos, skirti** nuotekoms individualiai tvarkyti (surinkti, kaupti, valyti).“

9. Papildyti 3 straipsnį 23¹ dalimi:

„23¹. **Integruotasis komunalinių nuotekų tvarkymo planas – 10 000 gyventojų ekvivalento dydžio ir didesnėms aglomeracijoms rengiama sudedamoji geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros plano dalis, kurioje nustatomos priemonės, skirtos komunalinėms nuotekoms tvarkyti atsižvelgiant į specifines aglomeracijos sąlygas, urbanizacijos ir klimato kaitos poveikį, ir numatomi sprendimai, skirti paviršinių nuotekų išsiliejimo keliama taršai mažinti, esamai infrastruktūrai optimizuoti, taip pat gamtiniais elementams (pievoms, paviršiniams vandens telkiniams, pelkėms) pritaikyti ir prisidėti prie klimato kaitos švelninimo tikslų.**“

10. Papildyti 3 straipsnį 23² dalimi:

„23². Išmanusis geriamojo vandens apskaitos prietaisas (toliau – išmanusis apskaitos prietaisas) – geriamojo vandens apskaitos prietaisas, kuris automatiškai fiksuoja suvartoto geriamojo vandens kiekį ir su geriamojo vandens kiekiu ar paties prietaiso veikimu susijusią informaciją, ją saugo, apdoroja ir perduoda nuotoliniu būdu geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui arba viešajam geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui, arba

regioniniam viešajam geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui, arba garantiniam geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui.“

11. Papildyti 3 straipsnį 23³ dalimi:

„23³. Komunalinės nuotekos – buitinės nuotekos arba buitinių ir gamybinių nuotekų mišinys arba buitinių nuotekų ir paviršinių nuotekų mišinys arba buitinių nuotekų, gamybinių nuotekų ir paviršinių nuotekų mišinys.“

12. Papildyti 3 straipsnį 23⁴ dalimi:

„23⁴. Mišrioji kanalizacija – centralizuotosios nuotekų surinkimo sistemos vienas bendras vamzdynas komunalinėms ir paviršinėms nuotekoms surinkti ir transportuoti.“

13. Papildyti 3 straipsnį 23⁵ dalimi:

„23⁵. Nepaskirstytasis geriamojo vandens kiekis – leistinas apskaitos prietaisų paklaidas viršijantis skirtumas tarp geriamojo vandens kiekio, išmatuoto daugiabučio namo įvade, ir butuose įrengtų geriamojo vandens apskaitos prietaisų rodmenų sumos.“

14. Papildyti 3 straipsnį 27¹ dalimi:

„27¹. Nuotekų dumblas – organinės ir neorganinės liekanos, susidarančios valant nuotekas nuotekų valymo įrenginyje, taip pat pirminis nuotekų valymo dumblas, išskyrus smėlį, riebalus, atliekas ir bet kokiais nuosėdais ir liekanas, susidariusias pirminio nuotekų valymo etape, individualiojo buitinių nuotekų tvarkymo įrenginiuose su nuotekomis susimaišiusias biologinių medžiagų sankaupas.“

15. Papildyti 3 straipsnį 27² dalimi:

„27². Nuotekų priimtuvas – gamtinės aplinkos elementas (dalis), į kurį išleidžiamos nuotekos.“

16. Papildyti 3 straipsnį 27³ dalimi:

„27³. Nuotekų valykla – statinių ir įrenginių kompleksas, skirtas nuotekų fizikiniam, biologiniam ir (arba) cheminiam valymui pagal nuotekų valymo kokybę reglamentuojančiuose dokumentuose nustatytus reikalavimus.“

17. Pakeisti 3 straipsnio 36 dalį ir ją išdėstyti taip:

„36. Paviršinės nuotekos – ant urbanizuotos teritorijos paviršiaus (išskyrus žaliuosius plotus, kuriuose neįrengta vandens surinkimo infrastruktūra, ir žemės ūkio naudmenas) patenkantis kritulių ir kitoks (nuo teritorijų dangos ir panašiai) vanduo, kurį teritorijos valdytojas (abonentas), naudodamas **mišriąją arba atskirąją paviršinių nuotekų tvarkymo sistemas, kanalizaciją**, surenka ir pašalina į aplinką arba išleidžia į kitiems asmenims priklausančias nuotekų tvarkymo sistemas (perduoda paviršinių nuotekų tvarkytojui).“

18. Papildyti 3 straipsnį 36¹ dalimi:

„36¹. Paviršinių nuotekų išsiliejimas – kritulių arba nuotekų tvarkymo infrastruktūros sutrikimų sukeltas nevalytų nuotekų išsiliejimas iš mišriosios kanalizacijos į nuotekų priimtuvą.“

19. Papildyti 3 straipsnį 46¹ dalimi:

„46¹. Sanitarija – saugios, higieniškos, patikimos ir socialiai bei kultūriškai priimtinos priemonės užtikrinančios asmens privatumą ir orumą, skirtos šlapimui ir išmatoms surinkti, tvarkyti bei šalinti, taip pat menstruacijų higienos gaminiams naudoti ir jų atliekoms surinkti bei šalinti.“

20. Papildyti 3 straipsnį 46² dalimi:

„46². Sanitarinis įrenginys – asmens higienos ir fiziologiniams poreikiams tenkinti skirtas stacionarus arba laikinas įrenginys, įskaitant tualetus, pisuarus, praustuves, dušus ir kitus panašius įrenginius, prijungtus arba neprijungtus prie geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo infrastruktūros.“

21. Papildyti 3 straipsnį 46³ dalimi:

„46³. Sanitarijos paslaugos – paslaugos, kuriomis užtikrinama asmenų galimybė naudotis sanitariniais įrenginiais viešosiose erdvėse ir viešuosiuose pastatuose, taip pat didinamas jų informuotumas apie esančius sanitarinius įrenginius.“

22. Pakeisti 3 straipsnio 58 dalį ir ją išdėstyti taip:

„58. Kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžiamos Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatyme, Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatyme, Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme, **Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme**, Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse, Lietuvos Respublikos geriamojo vandens įstatyme, Lietuvos Respublikos metrologijos įstatyme, Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatyme, Lietuvos Respublikos paslaugų įstatyme, Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatyme, Lietuvos Respublikos savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatyme, Lietuvos Respublikos statybos įstatyme, Lietuvos Respublikos regioninės plėtros įstatyme, Teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų įstatyme, Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatyme, Lietuvos Respublikos **privalomojo** turto ir verslo vertinimo ~~pagrindų~~ įstatyme, Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatyme, Lietuvos Respublikos vandens įstatyme, Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatyme.“

3 straipsnis. 6 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 6 straipsnio pavadinimą ir jį išdėstyti taip:

„6 straipsnis. Aplinkos ~~ministerijos~~ **ministro** kompetencija geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo reguliavimo srityje“.

2. Pakeisti 6 straipsnio 2 punktą ir jį išdėstyti taip:

„2) tvirtina geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planų, **integruotųjų komunalinių nuotekų tvarkymo planų** rengimo taisykles;“.

3. Papildyti 6 straipsnį 13 punktu:

„13) tvirtina informacijos apie prieigą prie geriamojo vandens ir nuotekų tvarkymą rinkimo bei teikimo Europos Komisijai tvarkos aprašą;“.

4. Papildyti 6 straipsnį 14 punktu:

„14) įgalioja instituciją atsakingą už informacijos ir (arba) duomenų apie prieigos prie geriamojo vandens ir nuotekų tvarkymą rinkimą bei ataskaitų Europos Komisijai teikimą.“

4 straipsnis. 7 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 7 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„7 straipsnis. Sveikatos apsaugos ~~ministerijos~~ **ministro ar sveikatos apsaugos ministro įgaliotų institucijų** kompetencija geriamojo vandens ir nuotekų tvarkymo reguliavimo srityje

1. Sveikatos apsaugos ministras nustato **geriamojo vandens** visuomenės sveikatos saugos ir kokybės reikalavimus ~~geriamajam vandeniui~~.

2. Sveikatos apsaugos ministro įgaliotos institucijos šio įstatymo 6 straipsnio 14 punkte nurodytai įgaliotai institucijai teikia sveikatos apsaugos ministro arba jo įgaliotos institucijos teisės aktuose, reglamentuojančiuose visuomenės sveikatos parametrų ir žmonių užkrečiamųjų ligų sukėlėjų atsparumo antimikrobinėms medžiagoms stebėseną, nustatyta tvarka surinktus komunalinių nuotekų stebėsenos duomenis. Duomenys reikalingi ataskaitoms Europos Komisijai teikti.“

5 straipsnis. 9 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 9 straipsnio 1 dalį 19¹ punktu:

„19¹) Šio įstatymo 6 straipsnio 14 punkte nurodytai įgaliotai institucijai teikia informaciją apie kiekvieno komunalinių nuotekų valymo įrenginio, kuriame valoma 10 000

gyventojų ekvivalento ir didesnė apkrova, bendrą suvartojamą elektros energijos kiekį, šio įstatymo 19¹ straipsnio 5 dalyje nustatytų tikslų įgyvendinimo procentinę dalį ir energijos, išgautos iš neiškastinių išteklių, procentinę dalį, kai taikoma šio įstatymo 19¹ straipsnio 7 dalies 2 punkte nustatyta išimtis“.

2. Pakeisti 9 straipsnio 3 dalies 3 punktą ir jį išdėstyti taip:

„3) ~~Valstybinė energetikos reguliavimo taryba~~ **Geriamojo vandens tiekėjai, garantiniai vandens tiekėjai, paviršinių nuotekų tvarkytojai** iki kiekvienų metų ~~kovo 31~~ **balandžio 30** dienos apskaičiuoja šios dalies 1 punkte nurodytas ~~Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos pajamas ir informuoja geriamojo vandens tiekėjus, garantinius vandens tiekėjus ir paviršinių nuotekų tvarkytojus~~ **Valstybinę energetikos reguliavimo tarybą** apie jų kiekvieną ketvirtį mokėtiną sumą **šios dalies 1 punkte nustatyta tvarka apskaičiuotą metinę mokėtiną sumą ir kiekvieną ketvirtį mokėtiną sumą, kuri lygi ketvirtadaliui metinės mokėtinės sumos.** Geriamojo vandens tiekėjai, garantiniai vandens tiekėjai, paviršinių nuotekų tvarkytojai ~~Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nurodytą mokėtiną ketvirčio sumą~~ privalo pervesti į Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos sąskaitą kiekvieną kalendorinių metų ketvirtį, bet ne vėliau kaip iki kito ketvirčio pirmojo mėnesio paskutinės dienos;“.

6 straipsnis. 10 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 10 straipsnio 1 dalies 5 punktą ir jį išdėstyti taip:

„5) ~~iki 2027–2030 m. gruodžio 31 d. vykdo~~ viešajam geriamojo vandens tiekimui ir nuotekų tvarkymui skirtos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros savininko teises ir pareigas.“.

2. Pakeisti 10 straipsnio 2 dalies 2 punktą ir jį išdėstyti taip:

„2) organizuoja viešųjų vandens tiekėjų, regioninių viešųjų vandens tiekėjų, paviršinių nuotekų tvarkytojų veiklos ir infrastruktūros plėtros planų, **integruotųjų komunalinių nuotekų tvarkymo planų** rengimą ir jų sprendinių įgyvendinimą;“.

3. Pakeisti 10 straipsnio 2 dalies 10 punktą ir jį išdėstyti taip:

„10) kas ~~40 metų~~ **6 metus** organizuoja vertinimą, ar infrastruktūros plėtros planuose nustatytos aglomeracijų ribos ir viešosios geriamojo vandens tiekimo teritorijos atitinka realią situaciją, prireikus inicijuoja šių planų keitimą;“.

4. Pakeisti 10 straipsnio 2 dalies 14 punktą ir jį išdėstyti taip:

„14) organizuoja pažeidžiamoms ir marginalizuotoms grupėms prieigą prie geriamojo vandens, informuoja apie galimybę prisijungti prie geriamojo vandens tiekimo **ir (arba) nuotekų tvarkymo** infrastruktūros, ~~arba~~ organizuoja apsirūpinimą geriamuoju vandeniu iš alternatyvaus šaltinio (autocisternos, vandens kolonėlės) **bei galimybę naudotis sanitariniais įrenginiais**;“.

5. Papildyti 10 straipsnio 2 dalį 15 punktu:

„15) organizuoja sanitarijos paslaugų teikimą visuomenei:

a) sanitarinių įrenginių įrengimą viešosiose erdvėse aglomeracijose, kuriose gyventojų ekvivalentas yra 10 000 ir daugiau. Šie įrenginiai turi būti saugūs ir prieinami visiems gyventojams, o informacija apie jų buvimo vietą – viešai skelbiama;

b) sudaro sąlygas nemokamai naudotis sanitariniais įrenginiais viešuosiuose (administraciniuose) pastatuose, aglomeracijose, kuriose gyventojų ekvivalentas yra 5 000 ir daugiau.“

6. Papildyti 10 straipsnio 2 dalį 16 punktu:

„16) šio įstatymo 6 straipsnio 14 punkte įgaliojimai institucijai, vadovaujantis aplinkos ministro tvirtinamo informacijos apie prieigą prie geriamojo vandens ir nuotekų tvarkymą rinkimo bei teikimo Europos Komisijai tvarkos aprašo nuostatomis, teikia duomenų rinkinį, kuriame pateikiama informacija apie priemones, kurių imtasi įgyvendinant šios dalies 12–15 punktų nuostatas.“

7 straipsnis. 12 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 12 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Kai aglomeracijoje centralizuotųjų nuotekų surinkimo sistemų įrengimas **arba plėtra** neduos naudos aplinkai **arba žmonių sveikatai arba kai tai techniškai neįmanoma**, arba kai centralizuotųjų geriamojo vandens tiekimo sistemų ir (arba) centralizuotųjų nuotekų surinkimo sistemų įrengimo, **prijungimo** nepateisina argumentuotai pagrįsta didelė tokios sistemos įrengimo, **prijungimo** kaina ir kai tai ekonomiškai pagrįsta infrastruktūros plėtros plane, parengtame vadovaujantis aplinkos ministro tvirtinamų geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planų, **integruotųjų komunalinių nuotekų tvarkymo planų** rengimo taisyklių nuostatomis, tokiose infrastruktūros plėtros plane išskirtose teritorijose turi būti numatytas individualus apsirūpinimas geriamuoju vandeniu ir (arba) nuotekų tvarkymas nuotekų valymo ar kaupimo įrenginiais, kurie leidžia užtikrinti nuotekų išvalymą iki toje aglomeracijoje, viešojo vandens tiekėjo taršos leidime arba taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidime nustatytų keliamų reikalavimų.“

2. Pakeisti 12 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Infrastruktūros plėtros planai, **integruotieji komunalinių nuotekų tvarkymo planai** rengiami, koreguojami, keičiami, derinami, tikrinami ir tvirtinami vadovaujantis Teritorijų planavimo įstatymu, šiuo įstatymu ir aplinkos ministro tvirtinamomis geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planų, **integruotųjų komunalinių nuotekų tvarkymo planų** rengimo taisyklėmis. **Integruotieji komunalinių nuotekų tvarkymo planai peržiūrimi kas 6 metus ir esant poreikiui atnaujinami, atsižvelgiant į klimato sąlygų, technologijų pasikeitimus ir miesto vystymąsi. Integruotųjų komunalinių nuotekų tvarkymo planų įgyvendinimas turi būti grindžiamas geriausia praktika, vietos sąlygų analize, siekiant užtikrinti nuoseklų ir tvarų nuotekų tvarkymą ir aplinkos apsaugą.**“

8 straipsnis. 16 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 16 straipsnio 6 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) iki ~~2027~~ **2030** m. gruodžio 31 d. perimta arba išperkama viešojo vandens tiekėjo, regioninio viešojo vandens tiekėjo ar paviršinių nuotekų tvarkytojo vadovaujantis Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros objektų perėmimo ir išpirkimo tvarkos apraše nustatyta tvarka, o tuo atveju, kai jau sudarytos ilgesnės negu iki ~~2027~~ **2030** m. gruodžio 31 d. galiojančios geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros naudojimo (nuomos, panaudos, jungtinės veiklos) sutartys, nedelsiant po jų galiojimo pabaigos (sutarčių galiojimo negalima pratęsti), bet ne vėliau kaip per 6 mėnesius po tokių sutarčių galiojimo pabaigos;“.

2. Papildyti 16 straipsnį 6¹ dalimi:

„6¹. Iki **2030 m. gruodžio 31 d.** savivaldybės taryba perleidžia viešajam vandens tiekėjui arba regioniniam viešajam vandens tiekėjui geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo infrastruktūrą arba paviršinių nuotekų tvarkytojui paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūrą kaip nepiniginį įnašą pagal akcijų pasirašymo sutartį Akcinių bendrovių įstatymo nustatyta tvarka arba nurodytą infrastruktūrą neatlygintinai perduoda viešojo vandens tiekėjo arba regioninio viešojo vandens tiekėjo, paviršinių nuotekų tvarkytojo nuosavybėn. Turtui, kuris perduodamas geriamojo vandens tiekėjui, garantinių vandens tiekėjų, paviršinių nuotekų tvarkytojų nuosavybėn kaip nepiniginis įnašas pagal akcijų pasirašymo sutartį Akcinių bendrovių įstatymo nustatyta tvarka ir kuris yra skirtas viešajam geriamajam vandeniui tiekti ir nuotekoms tvarkyti, paviršinėms nuotekoms tvarkyti, nėra taikomi šio įstatymo 33 straipsnio 5 dalies reikalavimai. Šį turtą geriamojo vandens tiekėjai, garantiniai vandens tiekėjai, paviršinių nuotekų tvarkytojai apskaito nepriklausomo turto vertintojo pagal teisės aktus, reglamentuojančius turto vertinimą, nustatyta verte, vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos Verslo apskaitos standartais ar Tarptautiniais apskaitos

standartais, o nustatyta vertė bei šio turto nusidėvėjimo sąnaudos nuo nustatytos vertės laikomos būtinosiomis sąnaudomis, kaip tai numatyta šio įstatymo 18 straipsnio 1 dalyje.“

3. Pakeisti 16 straipsnio 13 dalį ir ją išdėstyti taip:

„13. Išperkamų geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros objektų vertę, išskyrus Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros objektų išpirkimo tvarkos apraše numatytus atvejus, nustato nepriklausomi turto arba verslo vertintojai (toliau – turto vertintojai) ~~Turto~~ **Privalomo turto** ir verslo vertinimo ~~pagrindų~~ įstatymo nustatyta tvarka.“

4. Pakeisti 16 straipsnio 19 dalį ir ją išdėstyti taip:

„19. Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūra, vandentiekio įvadai ir (arba) nuotekų išvadai įrengiami viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijoje (valstybės ar savivaldybės teisėtais pagrindais naudojamoje teritorijoje) iki abonentai ir (arba) vartotojai nuosavybės teise priklausančio ar kitaip valdomo ir (arba) naudojamo turto ribos (vandentiekio šulinys, nuotekų priėmimo šulinys, nuotekų siurblynė (kai yra slėginė nuotekų linija), individualaus namo nuotekų valykla, žemės sklypo riba ar statinio arba daugiabučio namo įvadas, nuotekų išvadas), esantys arčiausiai prie geriamojo vandens tiekėjo nuosavybės teise ar kitaip valdomos ir (arba) naudojamos geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo infrastruktūros. Abonentui ir (arba) vartotojui nuosavybės teise priklausančio ar kitaip valdomo ir (arba) naudojamo turto ribos nurodomos sudarant viešąją sutartį. Su prioritetinės savivaldybės infrastruktūros reikalavimus atitinkančios geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros, **viešosiose geriamojo vandens tiekimo teritorijose, aglomeracijose** suplanuotos teritorijų planavimo dokumentuose, vandentiekio įvadų ir (arba) nuotekų išvadų įrengimu iki abonentai ir (arba) vartotojai nuosavybės teise priklausančio ar kitaip valdomo ir (arba) naudojamo turto ribų, abonentų ir vartotojų vandentiekio įvadų ir (arba) nuotekų išvadų prijungimu prie geriamojo vandens tiekėjui nuosavybės teise priklausančios ar kitaip valdomos ir (arba) naudojamos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros susijusias išlaidas, vadovaujantis šio įstatymo 33 straipsnio 4 dalyje nurodytais dokumentais, apmoka geriamojo vandens tiekėjai. Vandentiekio įvadų, nuotekų išvadų įrengimo ir prijungimo sąnaudos (jų sudedamosios dalys) nustatomos vadovaujantis Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos patvirtinta geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainų nustatymo metodika ir įtraukiamos į geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainą. Už neprioritetinės savivaldybės infrastruktūros reikalavimus atitinkančios geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtrą kompensuojama Savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymo nustatyta tvarka ir atvejais.“

5. Pakeisti 16 straipsnio 25 dalį ir ją išdėstyti taip:

„25. Jeigu geriamojo vandens tiekėjo įgaliotas atstovas, norėdamas atlikti geriamojo vandens apskaitos prietaisų ir (arba) nuotekų apskaitos prietaisų, geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo infrastruktūros priežiūrą (įrengti ar pakeisti geriamojo vandens apskaitos prietaisus ir (arba) nuotekų apskaitos prietaisus, atlikti jų metrologinę patikrą, patikrinti šių apskaitos prietaisų techninę būklę, eksploatavimo sąlygas, patikrinti pastato vidaus vandentiekio sistemą, vandentiekio įvado ir (arba) nuotekų išvado techninę būklę, teisės aktų nustatyta tvarka sustabdyti geriamojo vandens tiekimą įsiskolinusiam asmeniui, paimiti nuotekų mėginius), negali patekti į butą (patalpas), bendrojo naudojimo patalpas ar teritoriją arba jeigu geriamojo vandens tiekėjo įgaliotam atstovui nesudarytos sąlygos atlikti geriamojo vandens apskaitos prietaisų ir (arba) nuotekų apskaitos prietaisų priežiūrą, abonto ar vartotojo adresu išsiunčiamas registruotas laiškas su motyvuotu raštu **arba kitomis informavimo priemonėmis, kurias naudojant saugomi įrodymai apie atliktą informavimą (toliau – kitos informavimo priemonės)**. Jame vartotojo ar abonto prašoma per 10 kalendorinių dienų nuo registruoto laiško **arba kitos informavimo priemonės** gavimo dienos informuoti apie jam tinkamą darbo dienos laiką nuo 8 iki 20 valandos, kada geriamojo vandens tiekėjo įgaliotas atstovas galėtų atlikti geriamojo vandens apskaitos prietaisų ir (arba) nuotekų apskaitos prietaisų, geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo infrastruktūros priežiūrą. Abonentas ar vartotojas

informuojamas, kad, jeigu per 10 kalendorinių dienų nuo registruoto laiško **arba kitos informavimo priemonės** gavimo dienos neinformuos geriamojo vandens tiekėjo apie jam tinkamą laiką įleisti geriamojo vandens tiekėjo įgaliotą atstovą į butą (patalpas), bendrojo naudojimo patalpas ar teritoriją ir (arba) jeigu atsisakys įleisti geriamojo vandens tiekėjo įgaliotą atstovą, pateikusi geriamojo vandens tiekėjo įgaliojimo asmens pasirašytą prašymą ir geriamojo vandens tiekėjo išduotą darbuotojo darbo pažymėjimą su darbuotojo nuotrauka, vardu, pavarde, pareigomis, darbo dieną nuo 8 iki 20 valandos į butą (patalpas), bendrojo naudojimo patalpas ar teritoriją atlikti geriamojo vandens apskaitos prietaisų ir (arba) nuotekų apskaitos prietaisų, geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo infrastruktūros priežiūrą, nuo atsisakymo įleisti dienos suvartoto geriamojo vandens ir (arba) išleistų nuotekų kiekis jam bus nustatomas aplinkos ministro tvirtinamose geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros naudojimo ir priežiūros taisyklėse nustatyta tvarka. Atsisakymo įleisti diena laikoma diena, kurią abonentas ar vartotojas informavo, kad atsisako įleisti geriamojo vandens tiekėjo įgaliotą atstovą atlikti geriamojo vandens apskaitos prietaisų ir (arba) nuotekų apskaitos prietaisų priežiūrą, arba pirma kalendorinė diena, pasibaigus registruotame laiške **arba kitose informavimo priemonėse** nurodytam terminui.“

9 straipsnis. 19 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 19 straipsnio 3 dalies 3 punktą ir jį išdėstyti taip:
„3) **savivaldybės ir (ar) valstybės biudžeto lėšos**;“.

10 straipsnis. Įstatymo papildymas 19¹ straipsniu

Papildyti Įstatymo ketvirtąjį skirsnį 19¹ straipsniu:

„19¹ straipsnis. Energijos vartojimo auditas

1. Geriamojo vandens tiekėjas privalo užtikrinti nuosavybės teise priklausančių ar kitaip valdomų ir (arba) naudojamų nuotekų valyklų, kuriose valoma 10 000 GE dydžio ir didesnė apkrova, ir su jomis susijusių nuotekų tvarkymo infrastruktūros energijos vartojimo audito (toliau – energijos vartojimo auditas) atlikimą ir pateikti šio audito ataskaitą energetikos ministro įgaliotai institucijai ar įstaigai. Energijos vartojimo auditas atliekamas ir ataskaitos energetikos ministro įgaliotai institucijai ar įstaigai teikiamos kas 4 metus.

2. Energijos vartojimo auditas atliekamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo ir energetikos ministro tvirtinamo energijos vartojimo pastatuose, įrenginiuose ir technologiniams procesams audito atlikimo tvarkos ir sąlygų ir energijos vartojimo pastatuose, įrenginiuose ir technologiniams procesams auditą atliekančių specialistų rengimo ir atestavimo tvarkos aprašo nuostatomis.

3. Atliekant energijos vartojimo auditus taip pat nustatomos ekonomiškai efektyvios priemonės, galinčios sumažinti energijos naudojimą ir padidinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimą bei gamybą. Pirmiausiai vertinamos biudžių gamybos, atliekinės šilumos išgavimo ir panaudojimo pačioje nuotekų valykloje arba per centralizuotas energetikos sistemas galimybės, taip pat vertinama galimybė mažinti išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) kiekį.

4. Geriamojo vandens tiekėjas, atsižvelgdamas į energijos vartojimo audito ataskaitoje pateiktas rekomendacijas, ne vėliau kaip per vienus metus nuo energijos vartojimo audito ataskaitos gavimo dienos pasirengia privalomą įgyvendinti rekomendacijų įgyvendinimo veiksmų planą, kuriame nustato konkrečias priemones kiekvienai energijos vartojimo audito ataskaitoje nurodytai rekomendacijai įgyvendinti. Veiklos planuose numatomos reikalingos lėšos energijos vartojimo efektyvumo ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos didinimo priemonėms.

5. Geriamojo vandens tiekėjas privalo užtikrinti, kad nuotekų valyklose, kuriose valoma 10 000 GE dydžio ir didesnė apkrova, ar už nuotekų valyklų ribų geriamojo vandens tiekėjo

vardu pagaminamas visas metinis atsinaujinančiųjų išteklių energijos kiekis, neatsižvelgiant į tai, ar energija naudojama vietoje, ar už jų ribų, sudarytų:

- 1) ne vėliau kaip 2030 m. gruodžio 31 d. – 20 procentų viso metinio nuotekų valyklų suvartojamos energijos kiekio;
- 2) ne vėliau kaip 2035 m. gruodžio 31 d. – 40 procentų viso metinio nuotekų valyklų suvartojamos energijos kiekio;
- 3) ne vėliau kaip 2040 m. gruodžio 31 d. – 70 procentų viso metinio nuotekų valyklų suvartojamos energijos kiekio;
- 4) ne vėliau kaip 2045 m. gruodžio 31 d. – 100 procentų viso metinio nuotekų valyklų suvartojamos energijos kiekio.

6. Geriamojo vandens tiekėjo pagaminta atsinaujinančiųjų išteklių energija neapima nusipirkto atsinaujinančiųjų išteklių energijos.

7. Energijos pirkimas iš neiškastinio kuro šaltinių:

1) jeigu geriamojo vandens tiekėjas, atlikęs energijos vartojimo auditą, įgyvendino visas audite nustatytas energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones ir visas būtinas atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos didinimo priemones, tačiau iki 2045 m. gruodžio 31 d. nepavyksta pasiekti 100 procentų viso metinio nuotekų valyklų suvartojamos energijos kiekio, jis gali pirkti energiją iš neiškastinio kuro šaltinių, tačiau pirkimai negali viršyti 35 procentų neiškastinio kuro energijos šio straipsnio 5 dalies 4 punkte nurodyto tikslo atžvilgiu;

2) jeigu geriamojo vandens tiekėjas nepasiekia šio straipsnio 5 dalies 3 punkte nurodyto tikslo, nepaisant to, kad įgyvendino per energijos vartojimo auditą nustatytas visas energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones ir visas atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos didinimo priemones, gali pirkti energiją iš neiškastinio kuro šaltinių, tačiau šie pirkimai negali viršyti 5 procentų šio straipsnio 5 dalies 3 punkte nurodyto tikslo atžvilgiu. Ši išimtis taikoma tik tiems geriamojo vandens tiekėjams, kurie ne vėliau kaip 2040 m. gruodžio 31 d. gali įrodyti, kad 35 procentus išorės neiškastinio kuro energijos reikės pirkti, kad būtų pasiektas šio straipsnio 5 dalies 4 punkte nurodytas tikslas, atsižvelgiant į per energijos vartojimo auditą nustatytas visas energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones ir būtinas atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos didinimo priemones.

8. Energijos vartojimo audito atlikimo kokybės stebėseną atlieka energetikos ministro įgaliota institucija ar įstaiga energetikos ministro nustatyta tvarka.

9. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba savo iniciatyva arba gavusi informacijos iš energetikos ministro įgaliotos institucijos ar įstaigos, kad geriamojo vandens tiekėjas nevykdo šio straipsnio 1 dalyje nustatytos pareigos, pradeda sankcijos skyrimo procedūrą.“

11 straipsnis. 20 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 20 straipsnio 1 dalį 6 punktu:

„6) pakartotinai perduoti išvalytas nuotekas arba planuoti jų pakartotinį naudojimą, jeigu toks naudojimas nekelia grėsmės nuotekų priimtuvų gamtosauginiam debitui, nedaro neigiamo poveikio aplinkai ir žmonių sveikatai. Jei išvalytos nuotekos pakartotinai naudojamos žemės ūkio drėkinimo sistemose, jos turi atitikti 2020 m. gegužės 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento [\(ES\) 2020/741](#) dėl minimalių reikalavimų vandens pakartotiniam naudojimui nustatytus reikalavimus. Geriamojo vandens tiekėjai planuodami ar vykdydami išvalytų nuotekų pakartotinį naudojimą, privalo užtikrinti, kad būtų laikomasi teisės aktų, reglamentuojančių aplinkos apsaugą, visuomenės sveikatos saugą, ir kitų su šia veikla susijusių reikalavimų.“

2. Papildyti 20 straipsnio 1 dalį 7 punktu:

„7) pasitelkdamas išmaniojo apskaitos prietaiso fiksuotus duomenis, nustatyti geriamojo vandens nuotėkius, vandentiekio avarijas, geriamojo vandens apskaitos prietaisų gedimus.“

12 straipsnis. 22 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 22 straipsnio 2 dalies 6 punktą ir jį išdėstyti taip:

„6) privalo neišleisti į geriamojo vandens tiekėjo, garantinio vandens tiekėjo eksploatuojamą nuotekų tvarkymo infrastruktūrą, paviršinių nuotekų tvarkytojo eksploatuojamą paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūrą nuodingų medžiagų ar jų mišinių, galinčių sukelti sprogimą, užkimšti tinklus ar kitaip sutrikdyti infrastruktūros darbą, **pakenkti nuotakynuose ir komunalinių nuotekų valymo įrenginiuose dirbančių darbuotojų sveikatai**, ar kitokių sutartyje nenumatytų medžiagų ar jų mišinių;“.

13 straipsnis. 23 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 23 straipsnio 2 dalies 3 punktą ir jį išdėstyti taip:

„3) ne rečiau kaip vieną kartą per **dvejus** kalendorinius metus savo lėšomis organizuoti į aplinką išleidžiamų nuotekų laboratorinę kontrolę laboratorijose, turinčiose teisę atlikti individualiems nuotekų valymo įrenginiams pagal aplinkos ministro tvirtinamą nuotekų tvarkymo reglamentą privalomų parametrų tyrimus. Laboratorijos, atlikusios mėginių tyrimus, jų rezultatus per vieną darbo dieną paskelbia Nuotekų tvarkymo informacinėje sistemoje;“.

14 straipsnis. 29 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 29 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba, nustačiusi šio straipsnio 2 dalyje, **išskyrus šio straipsnio 2 dalies 4 punktą**, nurodytas aplinkybes ir (arba) pažeidimus, per 5 darbo dienas įspėja geriamojo vandens tiekėją apie galimą licencijos galiojimo panaikinimą. Duomenims patikslinti ir (arba) papildyti skiriamas 20 darbo dienų terminas, kitais atvejais skiriamas 12 mėnesių terminas nustatytų aplinkybių ir (arba) pažeidimų priežastims pašalinti, **išskyrus šio straipsnio 2 dalies 4 punkte nurodytas aplinkybes ir (arba) pažeidimus.**“

2. Pakeisti 29 straipsnio 2 dalies 4 punktą ir jį išdėstyti taip:

„4) ~~nuotekų tvarkymo apskaitos metinėje ataskaitoje, teikiamoje aplinkos ministro nustatyta tvarka, nustatoma, kad viršijami taršos leidime ar taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidime nustatyti leistinos taršos (kiekio ir (ar) koncentracijos) normatyvai, ir geriamojo vandens tiekėjas neturi patvirtinto taršos mažinimo plano, kurio investicinės priemonės įtrauktos į patvirtintą veiklos planą, kuriame numatytos pažeidimams pašalinti reikalingos investicijos ir terminai. Aplinkos ministro įgaliota institucija Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai teikia nuotekų tvarkymo apskaitos metinių ataskaitų duomenis apie taršos leidimo ar taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimo sąlygų neatitinkančius geriamojo vandens tiekėjus~~ **Aplinkos ministro įgaliota institucija du metus iš eilės nuotekų tvarkymo apskaitos metinėse ataskaitose, teikiamose aplinkos ministro nustatyta tvarka, nustato, kad iš to paties geriamojo vandens tiekėjo eksploatuojamo nuotekų valymo įrenginio, aptarnaujančio aglomeraciją, išleidžiamose nuotekose biocheminio deguonies suvartojimo (BDS7) arba cheminio deguonies suvartojimo (ChDS), arba bendrojo azoto, arba bendrojo fosforo, arba skendinčiųjų medžiagų vidutinė metinė (laikotarpio) koncentracija viršija taršos leidime arba taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidime nustatytas didžiausias leidžiamas koncentracijas. Informaciją apie konkrečius nuotekų valymo įrenginius, kuriuose du metus iš eilės viršijamos bent vieno paminėto teršalo koncentracijos, ir juos eksploatuojančius geriamojo vandens tiekėjus aplinkos ministro įgaliota institucija teikia Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai aplinkos ministro nustatyta tvarka;**“.

15 straipsnis. 30 straipsnio pakeitimas

Papildyti 30 straipsnio 1 dalį 4 punktu:

„4) kai geriamojo vandens tiekėjas padaro šio įstatymo 29 straipsnio 2 dalies 4 punkte nurodytą pažeidimą.“

16 straipsnis. 32 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 32 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Geriamojo vandens tiekėjų, garantinių vandens tiekėjų tiekiamo geriamojo vandens ir teikiamų nuotekų tvarkymo paslaugų kaina, vadovaujantis šio įstatymo 18 straipsnyje nurodytais principais, turi būti pagrįsta būtinosiomis sąnaudomis, susijusiomis su viešojo geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo veikla, atsižvelgiant į protingumo kriterijų atitinkančią investicijų grąžą. **Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros įrengimo ir priežiūros sąnaudos, atsirandančios įgyvendinant Lietuvos Respublikos mobilizacijos ir priimančios šalies paramos įstatymą, Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nustatyta tvarka pripažįstamos pagrįstomis geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo veiklai vykdyti.** Jeigu geriamojo vandens tiekėjams, užtikrinantiems saugos ir kokybės reikalavimus atitinkantį geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų teikimą, trūksta lėšų investicijoms, kurios būtinos kokybės reikalavimus atitinkančioms geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugoms teikti **ar iš Mobilizacijos ir priimančios šalies paramos įstatymo kylančioms priemonėms įgyvendinti**, gali būti nustatoma papildoma geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainos dedamoji. Geriamojo vandens tiekėjai, garantiniai vandens tiekėjai turi pagrįsti lėšų trūkumą šioms investicijoms vykdyti ir Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos patvirtintame investicijų vertinimo ir derinimo tvarkos apraše numatyta tvarka jas suderinti su Valstybine energetikos reguliavimo taryba.“

2. Pakeisti 32 straipsnio 9 dalį ir ją išdėstyti taip:

„9. Geriamojo vandens tiekėjas, garantinis vandens tiekėjas, paviršinių nuotekų tvarkytojas privalo rengti reguliuojamosios veiklos ataskaitas ir užtikrinti, kad, pasibaigus kiekvieniems finansiniams metams, per **4 5** mėnesius pagal Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos patvirtintą ar pratęstą galioti techninę užduotį būtų atlikta reguliuojamosios veiklos ataskaitų patikra dėl ataskaitų atitikties Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos patvirtintiems reguliavimo apskaitos sistemos reikalavimams ir (ar) metodui, ir (ar) modeliui ir reguliuojamosios veiklos ataskaitos, reguliuojamosios veiklos ataskaitų patikros ataskaita ir (ar) išvada pateiktos Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai.“

3. Pakeisti 32 straipsnio 13 dalį ir ją išdėstyti taip:

„13. Reguliuojamosios veiklos ataskaitų patikrą ir reguliavimo apskaitos sistemos patikrą gali atlikti auditorius, audito įmonė, turintys teisę atlikti finansinių ataskaitų auditą Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito **ir kitų užtikrinimo paslaugų** įstatymo nustatyta tvarka.“

4. Pakeisti 32 straipsnio 14 dalį ir ją išdėstyti taip:

„14. Jeigu Valstybinė energetikos reguliavimo taryba turi informacijos ar Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai kyla pagrįstų įtarimų dėl netinkamai atliktos reguliuojamosios veiklos ataskaitų patikros ir (ar) reguliavimo apskaitos sistemos patikros, Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliota atlikti auditorių ir audito įmonių viešąją priežiūrą įstaiga pagal Finansinių ataskaitų audito **ir kitų užtikrinimo paslaugų** įstatymą atlieka reguliuojamosios veiklos ataskaitų patikros ir (ar) reguliavimo apskaitos sistemos patikros kokybės tyrimą (toliau – reguliuojamosios veiklos patikros kokybės tyrimas) ir parengia reguliuojamosios veiklos patikros kokybės tyrimo ataskaitą. Jeigu reguliuojamosios veiklos patikros kokybės tyrimo ataskaitoje nurodyta, kad auditorius, audito įmonė, atlikdami atitinkamą patikrą, nesilaikė tokiai patikrai techninėje užduotyje nurodytų profesinių standartų ir tarptautinių audito standartų taikymo atliekant reguliuojamosios veiklos ataskaitų patikrą ir (arba) reguliavimo apskaitos sistemos patikrą metodinėse rekomendacijose apibrėžtų arba nurodytų tarptautinių audito standartų, kaip tai yra nustatyta Finansinių ataskaitų audito **ir kitų užtikrinimo paslaugų** įstatymo 52¹–72 straipsnio 3 dalyje, tos patikros sąnaudos negali būti pripažintos būtinosiomis nustatant valstybės reguliuojamas kainas ir Valstybinė energetikos reguliavimo taryba turi teisę įpareigoti geriamojo vandens tiekėją, garantinį vandens tiekėją, paviršinių nuotekų tvarkytoją ne vėliau kaip per 6 mėnesius atlikti pakartotinę

reguliuojamosios veiklos ataskaitų patikrą ir (ar) pakartotinę reguliavimo apskaitos sistemos patikrą šio įstatymo nustatyta tvarka.“

17 straipsnis. 33 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 33 straipsnio 14 dalį ir ją išdėstyti taip:

„14. Geriamojo vandens tiekėjai, vadovaudamiesi Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos patvirtinta geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainų nustatymo metodika, parengia ir pateikia Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai perskaičiuotų geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų bazinių kainų projektą. **Tais atvejais, kai perskaičiuotų geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų bazinių kainų pokytis sudaro mažiau nei 5 procentus, perskaičiuotas kainas turi teisę nustatyti geriamojo vandens tiekėjo valdyba, o kai ji nesudaroma – įmonės vadovas.** Perskaičiuotų paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų kainų projektą, vadovaudamiesi Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos patvirtinta paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų kainų nustatymo metodika, Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai teikia paviršinių nuotekų tvarkytojai. **Tais atvejais, kai perskaičiuotų paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų kainų pokytis sudaro mažiau nei 5 procentus, perskaičiuotas kainas turi teisę nustatyti paviršinių nuotekų tvarkytojo valdyba, o kai ji nesudaroma – įmonės vadovas.** Su teikiama derinti perskaičiuotų kainų projektais geriamojo vandens tiekėjai, paviršinių nuotekų tvarkytojai pateikia kainų projektų pagrindimą. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba, gavusi perskaičiuotų geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų bazinių kainų projektą, ne vėliau kaip per 2 mėnesius nustato perskaičiuotas geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų bazines kainas ir perskaičiuotas paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų bazines kainas. Jeigu pateikti ne visi duomenys ir (arba) dokumentai arba gaunama papildomos informacijos, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų bazinių kainų perskaičiavimo terminas skaičiuojamas nuo visų duomenų ir (arba) dokumentų ir informacijos pateikimo dienos. **Geriamojo vandens tiekėjas ir (ar) paviršinių nuotekų tvarkytojas, kurių perskaičiuotų geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų bazinių kainų ar perskaičiuotų paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų kainų pokytis sudaro mažiau nei 5 procentus ir kurie priima sprendimą nustatyti kainas savarankiškai, Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nustatyta tvarka ir terminais pateikia Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai informaciją apie nustatytas kainas.** Valstybinė energetikos reguliavimo taryba, siekdama įsitikinti, kad geriamojo vandens tiekėjo, paviršinių nuotekų tvarkytojo perskaičiuotos ir nustatytos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų kainos atitinka šio įstatymo ir Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos patvirtintos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo bei paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų kainų nustatymo metodikos nuostatas, turi teisę kiekvienais metais atlikti pagal geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo bei paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų kainų nustatymo metodikoje nustatytą tvarką ir kriterijus pasirinktų geriamojo vandens tiekėjų ir paviršinių nuotekų tvarkytojų perskaičiuotų kainų patikrinimą.“

2. Pakeisti 33 straipsnio 15 dalį ir ją išdėstyti taip:

„15. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba, nustatydama geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų bazines kainas, kiekvienais metais perskaičiuotas geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų bazines kainas, įvertina, ar nustačius naujas kainas vartotojų kiekvieną mėnesį mokama suma už paslaugas neviršys 4 procentų vidutinių mėnesio šeimos pajamų. **Geriamojo vandens tiekėjo valdyba, o kai ji nesudaroma – įmonės vadovas, nustatydami perskaičiuotas geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų bazines kainas, kai perskaičiuotų geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų bazinių kainų pokytis sudaro mažiau nei 5 procentus, įvertina, ar nustačius naujas kainas vartotojų kiekvieną mėnesį mokama suma už paslaugas neviršys 4 procentų vidutinių mėnesio šeimos pajamų.** Duomenys gaunami iš Valstybės duomenų agentūros. ~~Įvertinusi~~ **Įvertinus**, kad nustačius naujas paslaugų kainas

vartotojų mokama suma už paslaugas viršys 4 procentus vidutinių mėnesio šeimos pajamų. ~~Valstybinė energetikos reguliavimo taryba nustato~~ **nustatoma** geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų ~~bazinė kaina bazinę, kiekvienais metais perskaičiuota bazinė kaina perskaičiuotą kainą, atitinkančią~~ **atitinkanti** 4 procentus vidutinių šeimos pajamų.“

3. Pakeisti 33 straipsnio 20 dalį ir ją išdėstyti taip:

„20. Jeigu geriamojo vandens tiekėjas teikia padidėjusios ir savitosios taršos nuotekų valymo paslaugas, jų kainai nustatyti geriamojo vandens tiekėjas, vadovaudamasis Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos patvirtintu nuotekų valymo kainos už padidėjusią ir savitąją taršą skaičiavimo tvarkos aprašu, teikia Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai padidėjusios ir savitosios taršos nuotekų valymo kainos projektą ir tai pagrindžiančius dokumentus. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba, vadovaudamasi nuotekų valymo kainos už padidėjusią ir savitąją taršą skaičiavimo tvarkos aprašu, nustato padidėjusios ir savitosios taršos nuotekų valymo kainą. Lėšos, gautos už padidėjusios ir savitosios taršos nuotekų tvarkymo paslaugas **ir (arba) gautos už baudas, mokėtinas pagal šio įstatymo 39 straipsnio 20 dalies nuostatas**, skiriamos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtrai ir (arba) nuotekų tvarkymo paslaugų kokybei gerinti, **o nepanaudojus pastariesiems tikslams – nuotekų valymo sąnaudoms padengti ir teikiamų paslaugų kainai mažinti.**“

4. Papildyti 33 straipsnį 26 dalimi:

„26. Geriamojo vandens tiekėjo, aptarnaujančio iki 100 abonentų ir vartotojų, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų bazinės kainas nustato ir perskaičiuoja įmonės vadovas pagal Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos patvirtintoje geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainų nustatymo metodikoje nustatytus supaprastintus kriterijus. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba, siekdama įsitikinti, kad geriamojo vandens tiekėjo, aptarnaujančio iki 100 abonentų ir vartotojų, nustatytos ar perskaičiuotos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainos atitinka šio įstatymo ir Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos patvirtintos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo bei paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų kainų nustatymo metodikos nuostatas, turi teisę atlikti geriamojo vandens tiekėjų, aptarnaujančių iki 100 abonentų ir vartotojų, nustatytų ir perskaičiuotų kainų patikrinimą bei priimti vieną iš sprendimų Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos patvirtintos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo bei paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų kainų nustatymo metodikoje nustatyta tvarka.“

18 straipsnis. 35 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 35 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Abonentai ir vartotojai už geriamojo vandens tiekėjo patiektą geriamąjį vandenį ir nuotekų tvarkymo paslaugas atsiskaito pagal pirkimo ir pardavimo vietoje (geriamojo vandens apskaitos mazguose) įrengtų geriamojo vandens apskaitos prietaisų ir nuotekų apskaitos prietaisų (jeigu tokie įrengti, išskyrus šio straipsnio 9 dalį) rodmenis, jeigu sutartyje nenustatyta kitaip. **Išmaniųjų apskaitos prietaisų diegimą organizuojantis geriamojo vandens tiekėjas, tvarkydamas išmaniaisiais apskaitos prietaisais surenkamus ir perduodamus duomenis, užtikrina jų saugumą ir asmens duomenų apsaugą pagal 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento [\(ES\) 2016/679](#) ir kitų teisės aktų, reguliuojančių asmens duomenų apsaugą nustatytus reikalavimus. Šioje dalyje nurodyti duomenys tvarkomi tik tiek, kiek būtina: geriamojo vandens suvartojimo apskaitai ir atsiskaitymui už geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugas, šio įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 7 punkte nurodytiems tikslams (nuotėkiams, avarijoms, apskaitos prietaisų gedimams ir savavališkiems prisijungimams nustatyti), abonentų ar vartotojų savitarnos paslaugai teikti. Šioje dalyje nurodyti duomenys apima išmaniojo apskaitos prietaiso rodmenis (įskaitant suvartojimo duomenis) ir su šių duomenų priskyrimu abonentui ar vartotojui būtinas identifikavimo priemonės. Abonentui ar**

vartotojui geriamojo vandens tiekėjo savitarnos svetainėje pateikiami suvartojimo duomenys teikiami tik identifikavus (autentifikavus) abonentą ar vartotoją. Geriamojo vandens tiekėjas tvirtina asmens duomenų saugumo užtikrinimo taisykles, kurios nustato technines ir organizacines duomenų saugumo priemones ir negali būti pagrindas tvarkyti platesnės apimties duomenis, negu nustatyta šiame įstatyme.“

2. Pakeisti 35 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Jeigu geriamojo vandens nuostoliai daugiabučiuose namuose susidaro perkant geriamojo vandens tiekimo paslaugas butų savininkams bendrosios dalinės nuosavybės teise priklausančiais tinklais, jie pagal Civilinio kodekso 4.76 ir 4.82 straipsnius turi apmokėti geriamojo vandens tiekėjui, garantiniam vandens tiekėjui šio vandens kainą. ~~Tokia butų savininkų pareiga atsiranda tuo atveju, jeigu geriamojo vandens tiekėjas, garantinis vandens tiekėjas įrodo, kad geriamojo vandens nuostoliai susidaro dėl butų savininkų kaltės.~~ **Nepaskirstytas geriamojo vandens kiekis išdalijamas butų savininkams proporcingai jiems nuosavybės teise priklausančių patalpų bendram plotui pagal Nekilnojamojo turto kadastro informacinės sistemos duomenis, jeigu geriamojo vandens tiekėjai įvykdė visas savo prievolės sutvarkyti geriamojo vandens apskaitą tame daugiabučiame name.**“

19 straipsnis. 37 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 37 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Informacija apie geriamojo vandens tiekėją, garantinį vandens tiekėją, paviršinių nuotekų tvarkytoją, tiekiamo geriamojo vandens ir teikiamų nuotekų tvarkymo paslaugų kokybę, **nuotekų surinkimo ir valymo**, geriamojo vandens saugą ir kokybę, paviršinių nuotekų tvarkymą, paslaugų teikimo sąlygas ir planuojamus sutarčių pakeitimus, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros eksploatavimą, modernizavimą, plėtrą, renovaciją, investicijas į geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtrą ir renovaciją, paslaugų kainas ir tarifus, jų struktūrą ir aplinkos ministro tvirtinamame geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kokybės reikalavimų apraše nurodyta informacija yra vieša, skelbiama geriamojo vandens tiekėjų, garantinių vandens tiekėjų ir paviršinių nuotekų tvarkytojų interneto svetainėse. Geriamojo vandens tiekėjų, garantinių vandens tiekėjų ir paviršinių nuotekų tvarkytojų interneto svetainėse skelbiama informacija atnaujinama, jeigu yra pakeitimų, bet ne rečiau kaip kartą per metus. Informacija apie prieigą prie geriamojo vandens viešosiose erdvėse skelbiama savivaldybės interneto svetainėse. Informacija atnaujinama, jeigu yra pasikeitimų, bet ne rečiau kaip kartą per metus.“

20 straipsnis. Dešimtojo skirsnio pavadinimo pakeitimas

Pakeisti dešimtojo skirsnio pavadinimą ir jį išdėstyti taip:

„DEŠIMTASIS SKIRSNIS

GINČŲ IR SKUNDŲ NAGRINĖJIMAS, SANKCIJŲ SKYRIMO TVARKA, TEISĖ Į ŽALOS ATLYGINIMĄ“.

21 straipsnis. Įstatymo papildymas 39¹ straipsniu

Papildyti Įstatymo dešimtąjį skirsnį 39¹ straipsniu:

„39¹ straipsnis. Teisė į žalos atlyginimą

1. Žala asmens sveikatai, kilusi dėl šio įstatymo 20 straipsnio 2 dalies 11 punkte ir 22 straipsnio 2 dalies 6 punkte nustatytų nuotekų tvarkymo reikalavimų nesilaikymo, vertinama ir atlyginama Lietuvos Respublikos civilinio kodekso nustatyta tvarka.

2. Aplinkosaugos ir sveikatos apsaugos nevyriausybinių organizacijų turi teisę atstovauti nukentėjusiems asmenims dėl žalos sveikatai, padarytos nesilaikant šio įstatymo 20 straipsnio 2 dalies 11 punkte arba 22 straipsnio 2 dalies 6 punkte nustatytų nuotekų tvarkymo reikalavimų, atlyginimo.“

22 straipsnis. Įstatymo priedo pakeitimas

Pakeisti Įstatymo priedą ir jį išdėstyti taip:

„Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo priedas

ĮGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI

1. ~~1991 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyva [91/271/EEB](#) dėl miesto nuotekų valymo (OL 2004 m. specialusis leidimas, 15 skyrius, 2 tomas, p. 26) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2008 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu [\(EB\) Nr. 1137/2008](#) (OL 2008 L 311, p. 4).“~~ **2020 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva [\(ES\) 2020/2184](#) dėl žmoniems vartoti skirto vandens kokybės.**

2. ~~2020 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva [\(ES\) 2020/2184](#) dėl žmoniems vartoti skirto vandens kokybės~~ **2024 m. lapkričio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva [\(ES\) 2024/3019](#) dėl komunalinių nuotekų valymo.**

“

23 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas

1. Šis įstatymas, išskyrus 2 straipsnio 6, 7 ir 10 dalis, 5 straipsnio 2 dalį, 8 ir 9 straipsnius, 13–18 straipsnius, ir šio straipsnio 3 dalį, įsigalioja 2027 m. gegužės 1 d.

2. Šio įstatymo 2 straipsnio 6, 7 ir 10 dalis, 5 straipsnio 2 dalis, 8 ir 9 straipsnis, 13–18 straipsniai įsigalioja 2026 m. gruodžio 31 d.

3. Lietuvos Respublikos Vyriausybė, aplinkos ministras, sveikatos apsaugos ministras, energetikos ministras ir Valstybinė energetikos reguliavimo taryba iki 2027 m. balandžio 30 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

4. Savivaldybės tarybos iki 2030 m. gruodžio 31 d. atnaujina geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planus, kuriuose nustato aglomeracijų ribas ir suplanuoja kad aglomeracijose centralizuotos geriamojo vandens tiekimo ir centralizuotos nuotekų surinkimo sistemos plėtrą išvystyti iki 2035 m. gruodžio 31 d.

5. Pirmasis Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo 10 straipsnio 2 dalies 10 punkte nurodytas vertinimas organizuojamas ne vėliau kaip per 6 metus nuo savivaldybės tarybos sprendimo, kuriuo buvo patvirtintas, pakeistas ar atnaujintas geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planas, įsigaliojimo dienos. Jeigu šis terminas šio įstatymo įsigaliojimo dieną yra pasibaigęs arba sueina iki 2030 m. gruodžio 31 d., vertinimas organizuojamas kartu su šio straipsnio 4 dalyje nurodytu plano atnaujinimu, bet ne vėliau kaip iki 2030 m. gruodžio 31 d. Plano atnaujinimas, kurio metu įvertinama plane nustatytų aglomeracijų ribų ir viešųjų geriamojo vandens tiekimo teritorijų atitiktis realiai situacijai, laikomas šiame punkte nurodyto vertinimo atlikimu.

6. Integruotasis komunalinių nuotekų tvarkymo planas, skirtas 100 000 GE dydžio ir didesnių aglomeracijų nuotekų surinkimo teritorijoms parengiamas ne vėliau kaip iki 2033 m. gruodžio 31 d., o 10 000–100 000 GE dydžio aglomeracijų teritorijoms – ne vėliau kaip iki 2039 m. gruodžio 31 d.

7. Savivaldybės taryba iki 2030 m. gruodžio 31 d. perduoda viešajam geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui, regioniniam viešajam geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui nuosavybės teise priklausančią geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūrą.

8. Energijos vartojimo auditai atliekami:

8.1. iki 2028 m. gruodžio 31 d. – nuotekų valyklų, kuriose valoma 100 000 GE dydžio ir didesnė apkrova;

8.2. iki 2032 m. gruodžio 31 d. – nuotekų valyklų, kuriose valoma 10 000 GE dydžio ir didesnė, tačiau 100 000 GE dydžio neviršijanti apkrova.

9. Iki 2027 m. balandžio 30 d. pradėtos geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo licencijų galiojimo panaikinimo procedūros, vykdomos pagal iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos galiojusias Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo nuostatas.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas